

WIELKI PIĄTEK. LITURGIA NA CZEŚĆ MĘKI PAŃSKIEJ

PRZEBIEG LITURGII

- 1. Komentarz** – 5 minut przed rozpoczęciem liturgii
- 2. Obrzędy wstępne**
 - 2.1 Procesja wejścia w ciszy bez świec i ognia
 - 2.2 Ministranci rozchodzą się wzdłuż balasek i klękają
 - 2.3 Celebrans kładzie się krzyżem, wszyscy zachowują milczenie
 - 2.4 Celebrans udaje się na miejsce przewodniczenia
 - 2.5 Modlitwa
- 3. Liturgia Słowa**
 - 3.1. Komentarz do 1 czytania
 - 3.2. Czytanie 1
 - 3.3. Psalm
 - 3.4. Komentarz do 2 czytania
 - 3.5. Czytanie 2
 - 3.6. Komentarz
 - 3.7. Aklamacja przed Ewangelią
 - 3.8. Odczytanie Męki Pańskiej - bez świec i ognia, bez pozdrowienia wiernych, bez znaku krzyża na księdze
 - 3.9. Homilia
- 4. Modlitwa powszechna**
 - 4.1. Komentarz
 - 4.2. Celebrans – wezwanie, modlitwa po wezwaniu
- 5. Adoracja krzyża**
 - 5.1. Komentarz
 - 5.2. Wprowadzenie głównego krzyża w asyście Akolitek
 - 5.3. Ukazanie krzyża
 - 5.4. Adoracja krzyża
 - 5.5. Wniesienie krzyży do bocznych ołtarzy
- 6. Komunia święta**
 - 6.1. Pod koniec adoracji ministranci rozkładają na ołtarzu obrus, przynoszą Mszal, korporał
 - 6.2. Komentarz

6.3. Przeniesienie Najświętszego Sakramentu z Ołtarza Adoracji na ołtarz w asyście Akolitek

6.4. Celebrans od ołtarz „Pouczeni przez Zbawiciela...”

6.5. Komunia Święta

6.6. Modlitwa po komunii

7. Procesja do Grobu Pańskiego

7.1. Komentarz

7.2. Wystawienie NS w monstrancji okrytą welonem na Ołtarzu

7.3. Okadzenie (z klęcznika, przed ołtarzem)

7.4. Celebrans otrzymuje welon naramienny

7.5. Procesja do grobu Pańskiego (Ogień, Akolitki, Ministranci z kołatkami, Celebrans, Ceremoniarz)

7.6. Okadzenie (z klęcznika przed Grobem)

7.7. Modlitwa Kapłana

7.8. Przejście w ciszy do zakrystii

Uwaga:

I Para - Obnaża ołtarz – należy zdjąć obrus i zagasić świece, tabernakulum pozostaje otwarte..

Wielki Piątek

Liturgia na cześć Męki Pańskiej

Służba

Ceremoniarz 1: Przychodzeń Damian

Ceremoniarz 2: Zarwalski Przemek

Komentator Zarwalski Kamil

Lektorzy L1 S. Salezjanki

 L2 Jopek Grzegorz

I para: Uściński Jarosław

 Dziurzyński Karol

II para (kołatki do Grobu Pańskiego):

 Duda Jakub

 Suliński Maciej

Akolitki: Szopa Wojtek

 Dziecielski Przemek

Ogień (do Grobu Pańskiego):

 T:

 N:

Krzyże (2 osoby na zmianę do trzymania krzyża, wyciera – Szkoła Podstawowa)

1. Główny - Kosiedowski Krzysztof, Kopicki Maciek

- wyciera Kosiedowski Tomek

2. Ołtarz Wspomożycielki - Klawikowski Damian, Cieślik Patrycjusz

- wyciera Kopicki Szymon

3. Ołtarz Serca Pana Jezusa – Pawłowski Maciej,

- wyciera Bach Wojtek

Patena na komunię świętą:

1. Bach Piotr

3. Butowski Krzysztof

2. Tyczkowski Szymon

4. Kosiedowski Tomek

WIELKI PIATEK

Komentarz (5 minut przed Mszą)

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Gromadzimy się w drugim już dniu Triduum Paschalnego, które rozpoczęliśmy wczoraj wieczorem Mszą Wieczery Pańskiej. Dziś uwagę skupiamy na Tajemnicy Męki i Śmierci Chrystusa, które są dla nas staną się źródłem duchowego życia.

Przejście z niewoli do wolności, czyli **PASCHA**, jest dla nas darem, który stał się dla nas osiągalny dzięki zbawczej śmierci Jezusa. Pojednanie z Bogiem Ojcem w historii dokonało raz na zawsze przez śmierć Jezusa. On, aby zgładzić grzechy, najpierw podjął ich ciężar i dał się ukrzyżować, aby w ten sposób ukazać nam ogrom Bożej Miłości i Przebaczenia. Przez śmierć Jezusa mamy dostęp do życia samego Boga. Zbawienie dokonało się przez cierpienie.

Dzisiaj Kościół nie sprawuje Eucharystii, a Tajemnice wyniszczenia Syna Bożego celebrowane w Liturgii Męki Pańskiej.

Składa się ona z czterech kolejnych części:

- LITURGII SŁOWA BOŻEGO
- ADORACJI KRZYŻA
- KOMUNII ŚWIĘTEJ
- PROCESJI DO BOŻEGO GROBU.

Pierwsza część liturgii Wielkiego Piątku - Liturgia Słowa rozpocznie się chwilą ciszy. Kapłan wraz z asystą wchodzi w ciszy, pada na twarz i leży krzyżem, a my w tym czasie będziemy klęczeć. Gest ten wyraża pokorę i uniżenie człowieka wobec wszechpotężnego Boga.

Komentarz do I czytania

Usłyszymy za chwilę Izajaszowy opis cierpienia Sługi Jahwe - Mesjasza, którego spodobało się Bogu obarczyć cierpieniem, który wziął na siebie boleści nas wszystkich. Wziął na siebie konsekwencje ludzkiej nieprawości; jedyny sprawiedliwy, Tym zapowiedzianym Sługą Jahwe jest Jezusie Chrystusie, który przez swoją mękę i śmierć usprawiedliwił wielu i poniósł ich nieprawości, i oręduje za i przestępcami.

Komentarz do II czytania

Wielka jest miłość Boga do człowieka. Oto Bóg stał się człowiekiem - Jezus Chrystus, który doświadczył wszystkiego tego, czego człowiek doświadcza oprócz grzechu, dlatego może współczuć naszym słabościom. On nie znał grzechu, ale poniósł nasz grzech na krzyż, by raz na zawsze zniszczyć jego skutek, którym jest śmierć, w ten sposób stał się sprawcą zbawienia dla wszystkich, którzy Go słuchają.

Komentarz przed Ewangelią

Opis męki Jezusa Chrystusa jest kulminacyjnym punktem liturgii słowa. Wsłuchajmy się uważnie w opis Męki Chrystusa, jaki zostawił nam święty Jan - Jego umiłowany uczeń. Spróbujmy odnaleźć swoje miejsce w tej męce, którą Jezus Chrystus przeszedł dla naszego zbawienia.

Na słowa: *i skłonimy głowę wyzioną ducha* - wszyscy uklękniemy.

Przed Modlitwą Powszechną

Poprzez dzisiejszą - uroczystą - modlitwę powszechną pragniemy włączyć się w płynące do Boga Ojca wołanie Chrystusa, który z wysokości krzyża błagał za cały świat. Jezus nie pomijał nikogo, dostrzegał wszystkich

potrzebujących. Niech więc i w naszych sercach nie zabraknie duchowego ogarnięcia potrzeb każdego człowieka.

Najpierw zostanie zapowiedziana intencja, po czym wszyscy przez chwilę pomodlimy się w ciszy. Następnie kapłan odmówi modlitwę. Wyrazem naszego potwierdzenia i zjednoczenia w błaganiu zanoszonym do Boga, będzie wspólnie wypowiedziane **Amen**. (Powstańmy...)

Przed Adoracją Krzyża

Za chwilę rozpocznie się druga część liturgii wielkopiątkowej - **adoracja Krzyża**, który zostanie wniesiony przez ministrantów. Będziemy się wpatrywać w stopniowo odsłaniany Krzyż, odkrywając w nim źródło życia całego Kościoła.

Po każdorazowym odsłonięciu Krzyża na wezwanie ***Oto drzewo Krzyża, na którym zawisło zbawienie świata***, odpowiemy ***Pójdźmy z pokłonem*** i uklękniemy oddając cześć Chrystusowi.

Odsłonięty Krzyż będziemy adorować w następującej kolejności: kapłani, ministranci oraz pozostali uczestnicy Liturgii. Za oddanie czci krzyżowi, Kościół obdarza nas dzisiaj łaską odpustu zupełnego.

Ofiary składane przy adoracji krzyża przeznaczone są na utrzymanie Grobu Pańskiego w Jerozolimie

Przed Komunią Świętą

Za chwilę kapłan przeniesie Najświętszy Sakrament z ołtarza adoracji. My zaś w postawie stojącej trwać będziemy w milczeniu. Modlitwa Pańska, którą odmówimy niech stanie się ona wzorem naszego zaufania Bogu Ojcu, aż po sam Krzyż

Przed procesją

O zmierzchu w Wielki Piątek ciało Jezusa zostało zdjęte z Krzyża i złożone w grobie. Na pamiątkę tego wydarzenia, przeniesiemy teraz Najświętszy Sakrament w monstrancji do Grobu Pańskiego.

Adoracja Najświętszego Sakramentu będzie trwać do 22:00.

Podobnie jak wczoraj, ołtarz zostanie obnażony, aż do czasu uroczystego sprawowania Liturgii Eucharystycznej Wigilii Paschalnej.

LITURGIA SŁOWA - WIELKI PIĄTEK MĘKI PAŃSKIEJ

PIERWSZE CZYTANIE

Iz 52, 13 - 53, 12

Przebity za nasze grzechy

Czytanie z Księgi proroka Izajasza.

Oto się powiedzie mojemu słudze, wybije się, wywyższy i wyrośnie bardzo. Jak wielu osłupiało na jego widok, tak nieuczynko został oszpecony jego wygląd i postać jego była niepodobna do ludzi, tak mnogie narody się zdumieją, królowie zamkną przed nim usta, bo ujrzą coś, czego im nigdy nie opowiadano, i pojmą coś niesłychanego. Któż uwierzy temu, cośmy słyszeli? Na kim się ramię Pana objawiło?

On wyrósł przed nami jak młode drzewo i jakby korzeń z wyschniętej ziemi. Nie miał on wdzięku ani też blasku, aby na niego popatrzeć, ani wyglądu, by się nam podobał. Wzgardzony i odepchnięty przez ludzi, mąż boleści, oswojony z cierpieniem; jak ktoś, przed kim się twarze zakrywa, wzgardzony tak, iż mieliśmy go za nic.

Lecz on się obarczył naszym cierpieniem, on dźwigał nasze boleści, a myśmy go uznali za skazańca, chłostanego przez Boga i zdeptanego. Lecz on był przebity za nasze grzechy, zdruzgotany za nasze winy. Spadła nań chłosta zbawienna dla nas, a w jego ranach jest nasze zdrowie.

Wszyscyśmy pobłędzili jak owce, każdy z nas obrócił się ku własnej drodze; a Pan zwałił na niego winy nas wszystkich. Dręczono go, lecz sam się dał gnębić, nawet nie otworzył ust swoich. Jak baranek na rzeź prowadzony, jak owca niema wobec strzygących ją, tak on nie otworzył ust swoich.

Po udreće i sądzie został usunięty; a kto się przejmuje jego losem? Tak! Zgładzono go z krainy żyjących; za grzechy mego ludu został zbity na śmierć. Grób mu wyznaczono między bezbożnymi i w śmierci swej był na równi z bogaczem, chociaż nikomu nie wyrządził krzywdy i w jego ustach kłamstwo nie powstało.

Spodobało się Panu zmiążyć go cierpieniem. Jeśli wyda swe życie na ofiarę za grzechy, ujrzy potomstwo, dni swe przedłuży, a wola Pana spełni się przez niego. Po udrękach swej duszy ujrzy światło i nim się nasyci. Zaczny mój sługa usprawiedliwi wielu, ich nieprawości on sam dźwigać będzie.

Dlatego w nagrodę przydzielę mu tłummy i posiadzie możnych jako zdobycz, za to, że siebie na śmierć ofiarował i policzony został pomiędzy przestępców. A on poniósł grzechy wielu i oręduje za przestępcami.

Oto słowo Boże.

PSALM RESPONSORYJNY

Ps 31 (30), 2 i 6. 12-13. 15-16. 17 i 25 (R.: Łk 23, 46)

Refren: Ojcze, w Twe ręce składam ducha mego.

- 2 Panie, do Ciebie się uciekam: niech nigdy nie doznam zawodu *
wybaw mnie w sprawiedliwości Twojej!
- 6 W ręce Twoje powierzam ducha mego: *
Ty mnie odkupisz, Panie, wierny Boże.

Refren.

- 12 Stałem się znakiem hańby dla wszystkich mych wrogów, *
dla sąsiadów przedmiotem odrazy,
13 postrachem dla moich znajomych; *
ucieka, kto mnie ujrzy na drodze.

Refren.

- 15 Ja zaś pokładam ufność w Tobie, Panie, *
i mówię: « Ty jesteś moim Bogiem ».
- 16 W Twoim ręku są moje losy, *
wyrwij mnie z rąk wrogów i prześladowców.

Refren.

- 17 Niech Twoje oblicze zajaśnieje nad Twym sługą: *
wybaw mnie w swym miłosierdziu.
- 25 Bądźcie dzielni i mężnego serca, *
wszyscy, którzy ufacie Panu.

Refren.

DRUGIE CZYTANIE

Hbr 4, 14-16; 5, 7-9

*Chrystus stał się sprawcą zbawienia
dla wszystkich, którzy Go słuchają*

Czytanie z Listu do Hebrajczyków.

Mając arcykapłana wielkiego, który przeszedł przez niebiosy, Jezusa, Syna Bożego, trwajmy mocno w wyznawaniu wiary. Nie takiego bowiem mamy arcykapłana, który by nie mógł współczuć naszym słabościom, lecz doświadczonego we wszystkim na nasze podobieństwo, z wyjątkiem grzechu. Przybliżmy się więc z ufnością do tronu łaski, abyśmy otrzymali miłosierdzie i znaleźli łaskę w stosowej chwili.

Chrystus bowiem z głośnym wołaniem i płaczem za dni ciała swego zanosił gorące prośby do Tego, który mógł Go wybawić od śmierci, i został wysłuchany dzięki swej uległości.

A chociaż był Synem, nauczył się posłuszeństwa przez to, co wycierpiał. A

gdy wszystko wykonał, stał się sprawcą zbawienia wiecznego dla wszystkich, którzy Go słuchają.

Oto słowo Boże.

SPIEW PRZED EWANGELIĄ

Flp 2, 8-9

Aklamacja: Chwała Tobie, Królu wieków.

Dla nas Chrystus stał się posłuszny aż do śmierci, a była to śmierć krzyżowa. Dlatego Bóg wywyższył Go nad wszystko i dał Mu imię, które jest ponad wszelkie imię.

Aklamacja: Chwała Tobie, Królu wieków.

EWANGELIA

J 18, 1 — 19, 42

Męka naszego Pana Jezusa Chrystusa według świętego Jana

Pojmanie Jezusa

E. Po wieczerzy Jezus wyszedł z uczniami swoimi za potok Cedron. Był tam ogród, do którego wszedł On i Jego uczniowie. Także i Judasz, który Go wydał, znał to miejsce, bo Jezus i uczniowie Jego często się tam gromadzili. Judasz otrzymawszy kohortę oraz strażników od arcykapłanów i faryzeuszów, przybył tam z latarniami, pochodniami i bronią. A Jezus wiedząc o wszystkim, co miało na Niego przyjść, wyszedł naprzeciw i rzekł do nich: ✠ Kogo szukacie? **E.** Odpowiedzieli Mu: **T.** Jezusa z Nazaretu. **E.** Rzekł do nich Jezus: ✠ Ja jestem. **E.** Również i Judasz, który Go zdradził, stał między nimi. Skoro więc rzekł do nich: Ja jestem, cofnęli się i upadli na ziemię. Powtórnie ich zapytał: ✠ Kogo szukacie? **E.** Oni zaś powiedzieli: **T.** Jezusa z Nazaretu. **E.** Jezus odrzekł: ✠ Powiedziałem wam, że Ja jestem. Jeżeli więc Mnie szukacie, pozwólcie tym odejść. **E.** Stało się tak, aby się wypełniło słowo, które wypowiedział: Nie utraciłem żadnego z tych, których Mi dałeś. Wówczas Szymon Piotr mając przy sobie miecz, dobył go, uderzył sługę arcykapłana i odciął mu prawe ucho. A słudze było na imię Malchos. Na to rzekł Jezus do Piotra: ✠ Schowaj miecz do pochwy. Czyż nie mam pić kielicha, który Mi podał Ojciec?

Przed Annaszem Zaparcie się Piotra

E. Wówczas kohorta oraz trybun razem ze strażnikami żydowskimi pojмали Jezusa, związali Go i zaprowadzili najpierw do Annasza. Był on bowiem teściem Kajfasza, który owego roku pełnił urząd arcykapłański. Właśnie Kajfasz poradził Żydom, że warto, aby jeden człowiek zginął za naród.

A szedł za Jezusem Szymon Piotr razem z innym uczniem. Uczeń ten był znany arcykapłanowi i dlatego wszedł za Jezusem na dziedziniec arcykapłana, podczas gdy Piotr zatrzymał się przed bramą na zewnątrz. Wszedł więc ów drugi uczeń, znany arcykapłanowi, pomówił z odźwierną i wprowadził Piotra do środka. A służąca odźwierna rzekła do Piotra: **I.** Czy może i ty jesteś jednym spośród uczniów tego człowieka? **E.** On odpowiedział: **I.** Nie jestem. **E.** A ponieważ

było zimno, strażnicy i słudzy rozpaliwszy ognisko stali przy nim i grzali się. Wśród nich stał także Piotr i grzał się.

Arcykapłan więc zapytał Jezusa o Jego uczniów i o Jego naukę. Jezus mu odpowiedział: ✘ Ja przemawiałem jawnie przed światem. Uczyłem zawsze w synagodze i w świątyni, gdzie się gromadzą wszyscy Żydzi. Potajemnie zaś nie uczyłem niczego. Dlaczego Mnie pytasz? Zapytaj tych, którzy słyszeli, co im mówiłem. Oto oni wiedzą, co powiedziałem. **E.** Gdy to powiedział, jeden ze sług obok stojących spoliczkował Jezusa, mówiąc: **I.** Tak odpowiadasz arcykapłanowi? **E.** Odrzekł mu Jezus: ✘ Jeżeli źle powiedziałem, udowodnij, co było złego. A jeżeli dobrze, to dlaczego Mnie bijesz? **E.** Następnie Annasz wysłał Go związanego do arcykapłana Kajfasza.

A Szymon Piotr stał i grzał się. Powiedzieli wówczas do niego: **T.** Czy i ty nie jesteś jednym z Jego uczniów? **E.** On zaprzeczył mówiąc: **I.** Nie jestem. **E.** Jeden ze sług arcykapłana, krewny tego, któremu Piotr odciął ucho, rzekł: **I.** Czyż nie ciebie widziałem razem z Nim w ogrodzie? **E.** Piotr znowu zaprzeczył i natychmiast kogut zapiął.

Przed Piłatem

Od Kajfasza zaprowadzili Jezusa do pretorium. A było to wczesnym rankiem. Oni sami jednak nie weszli do pretorium, aby się nie skalać, lecz aby móc spożywać Paschę. Dlatego Piłat wyszedł do nich na zewnątrz i rzekł: **I.** Jaką skargę wnosicie przeciwko temu człowiekowi? **E.** W odpowiedzi rzekli do niego: **T.** Gdyby to nie był złoczyńca, nie wydalibyśmy Go tobie. **E.** Piłat więc rzekł do nich: **I.** Weźcie Go wy i osądźcie według swojego prawa. **E.** Odpowiedzieli mu Żydzi: **T.** Nam nie wolno nikogo zabić. **E.** Tak miało się spełnić słowo Jezusa, w którym zapowiedział, jaką śmiercią miał umrzeć.

Przesłuchanie

Wtedy powtórnie wszedł Piłat do pretorium, a przywoławszy Jezusa rzekł do Niego: **I.** Czy Ty jesteś królem żydowskim? **E.** Jezus odpowiedział: ✘ Czy to mówisz od siebie, czy też inni powiedzieli ci o Mnie? **E.** Piłat odparł: **I.** Czy ja jestem Żydem? Naród Twój i arcykapłani wydali mi Ciebie. Coś uczynił? **E.** Odpowiedział Jezus: ✘ Królestwo moje nie jest z tego świata. Gdyby królestwo moje było z tego świata, słudzy moi biliby się, abym nie został wydany Żydom. Teraz zaś królestwo moje nie jest stąd. **E.** Piłat zatem powiedział do Niego: **I.** A więc jesteś królem? **E.** Odpowiedział Jezus: ✘ Tak, jestem królem. Ja się na to narodziłem i na to przyszedłem na świat, aby dać świadectwo prawdzie. Każdy, kto jest z prawdy, słucha mojego głosu. **E.** Rzekł do Niego Piłat: **I.** Cóż. to jest prawda? **E.** To powiedziawszy wyszedł powtórnie do Żydów i rzekł do nich: **I.** Ja nie znajduję w Nim żadnej winy. Jest zaś u was zwyczaj, że na Paschę uwalniam wam jednego więźnia. Czy zatem chcecie, abym wam uwolnił króla żydowskiego? **E.** Oni zaś powtórnie zawołali: **T.** Nie Tego, lecz Barabasza! **E.** A Barabasz był zbrodniarzem.

“ Oto człowiek ”

Wówczas Piłat wziął Jezusa i kazał Go ubiczować, A żołnierze uplótłszy koronę z cierni, włożyli Mu ją na głowę i okryli Go płaszczem purpurowym, Potem podchodzili do Niego i mówili: **T.** Witaj, królu żydowski! **E.** I policzkowali Go. A Piłat ponownie wyszedł na zewnątrz i przemówił do nich: **I.** Oto wyprowadzam Go do was na zewnątrz, abyście poznali, że ja nie znajduję w Nim żadnej winy. **E.** Jezus więc wyszedł na zewnątrz, w koronie cierniowej i płaszczu purpurowym. Piłat rzekł do nich: **I.** Oto człowiek. **E.** Gdy Go ujrzeli arcykapłani i słudzy, zawołali: **T.** Ukrzyżuj! Ukrzyżuj! **E.** Rzekł do nich Piłat: **I.** Weźcie Go i sami ukrzyżujcie! Ja bowiem nie znajduję w Nim winy. **E.** Odpowiedzieli mu Żydzi: **T.** My mamy Prawo, a według Prawa powinien On umrzeć, bo sam siebie uczynił Synem Bożym.

E. Gdy Piłat usłyszał te słowa, uląkł się jeszcze bardziej. Wszedł znów do pretorium i zapytał Jezusa: **I.** Skąd Ty jesteś? **E.** Jezus jednak nie dał mu odpowiedzi. Rzekł więc Piłat do Niego: **I.** Nie chcesz mówić ze mną? Czy nie wiesz, że mam władzę uwolnić Ciebie i mam władzę Ciebie ukrzyżować? **E.** Jezus odpowiedział: ✘ Nie miałbyś żadnej władzy nade Mną, gdyby ci jej nie dano z góry. Dlatego większy grzech ma ten, który Mnie wydał Tobie. **E.** Odtąd Piłat usiłował Go uwolnić. Żydzi jednak zawołali: **T.** Jeżeli Go uwolnisz, nie jesteś przyjacielem Cezara. Każdy, kto się czyni królem, sprzeciwia się Cesarowi.

Wyrok

E. Gdy więc Piłat usłyszał te słowa, wyprowadził Jezusa na zewnątrz i zasiadł na trybunale, na miejscu zwanym Litostrotos, po hebrajsku Gabbata, Był to dzień Przygotowania Paschy, około godziny szóstej. I rzekł do Żydów: **I.** Oto król wasz! **E.** A oni krzyczeli: **T.** Precz! Piecz! Ukrzyżuj Go! **E.** Piłat rzekł do nich: **I.** Czyż króla waszego mam ukrzyżować? **E.** Odpowiedzieli arcykapłani: **T.** Poza Cezarem nie mamy króla. **E.** Wtedy wydał im Jezusa, aby Go ukrzyżowano.

Ukrzyżowanie

Zabrali zatem Jezusa. A On sam dźwigając krzyż wyszedł na miejsce zwane Miejscem Czaszki, które po hebrajsku nazywa się Golgota. Tam Go ukrzyżowano, a z Nim dwóch innych, z jednej i drugiej strony, pośrodku zaś Jezusa. Wypisał też Piłat tytuł winy i kazał go umieścić na krzyżu. A było napisane: Jezus Nazarejczyk, król żydowski. Ten napis czytało wielu Żydów, ponieważ miejsce, gdzie ukrzyżowano Jezusa, było blisko miasta. A było napisane w języku hebrajskim, łacińskim i greckim. Arcykapłani żydowscy mówili do Piłata: **T.** Nie pisz: Król żydowski, ale że On powiedział: Jestem królem. żydowskim. **E.** Odparł Piłat: **I.** Com napisał, napisałem.

E. Żołnierze zaś, gdy ukrzyżowali Jezusa, wzięli Jego szaty i podzielili na cztery części, dla każdego żołnierza po części; wzięli także tunikę. Tunika zaś nie była szyta, ale cała tkana od góry do dołu. Mówili więc między sobą: **T.** Nie rozdierajmy jej, ale rzućmy o nią losy, do kogo ma należeć. **E.** Tak miały się

wypełnić słowa Pisma: Podzielili między siebie moje szaty, a los rzucili o moją suknię. To właśnie uczynili żołnierze.

Ostatnie słowa

A obok krzyża Jezusowego stały: Matka Jego i siostra Matki Jego, Maria, żona Kleofasa, i Maria Magdalena. Kiedy więc Jezus ujrzał Matkę i stojącego obok Niej ucznia, którego miłował, rzekł do Matki: ✠ Niewiasto, oto syn twój. **E.** Następnie rzekł do ucznia: ✠ Oto matka twoja. **E.** I od tej godziny uczeń wziął Ją do siebie.

Śmierć Jezusa

Potem Jezus świadom, że już wszystko się dokonało, aby się wypełniło Pismo, rzekł: ✠ Pragnę. **E.** Stało tam naczynie pełne octu. Nałożono więc na hizop gąbkę pełną octu i do ust Mu podano. A gdy Jezus skosztował octu, rzekł: ✠ Wykonało się! **E.** I skłoniwszy głowę wyzionął ducha. **Wszyscy klękają i przez chwilę zachowują milczenie.**

Przebicie serca

Był to dzień Przygotowania; aby zatem ciała nie pozostawały na krzyżu w szabat — ów bowiem dzień szabatu był wielkim świętem — Żydzi prosili Piłata, aby ukrzyżowanym połamano golenie i usunięto ich ciała. Przyszli więc żołnierze i połamali golenie tak pierwszemu, jak i drugiemu, którzy z Nim byli ukrzyżowani. Lecz kiedy podeszli do Jezusa i zobaczyli, że już umarł, nie łamali Mu goleni, tylko jeden z żołnierzy włócznią przebił Mu bok i natychmiast wypłynęła krew i woda. Zaświadczył to ten, który widział, a świadectwo jego jest prawdziwe. On wie, że mówi prawdę, abyście i wy wierzyli. Stało się to bowiem, aby się wypełniło Pismo: Kości Jego nie będą łamane. I znowu na innym miejscu mówi Pismo: Będą patrzeć na Tego, którego przebodli.

Złożenie do grobu

Potem Józef z Arymatei, który był uczniem Jezusa, lecz ukrytym z obawy przed Żydami, poprosił Piłata, aby mógł zabrać ciało Jezusa. A Piłat zezwolił. Poszedł więc i zabrał Jego ciało. Przybył również i Nikodem, ten, który po raz pierwszy przyszedł do Jezusa w nocy! i przyniósł około stu funtów mieszaniny mirry i aloesu. Zabrali więc ciało Jezusa i obwiązali je w płótna razem z wonnościami, stosownie do żydowskiego sposobu grzebania. A na miejscu, gdzie Go ukrzyżowano, był ogród, w ogrodzie zaś nowy grób, w którym jeszcze nie złożono nikogo. Tam to więc ze względu na żydowski dzień Przygotowania złożono Jezusa, bo grób znajdował się w pobliżu.

Oto słowo Pańskie.